



Aan

Minister

nota

BNC-fiche Sustainable Transport Investment Plan (STIP)

TER BESLISSING

Datum

25 november 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/290514

Opgesteld door

DG Luchtvaart en Maritieme
Zaken

Dir. Luchtvaart

Afdeling Duurzame Luchtvaart

Beslistermijn

28-11-2025

Bijlage(n)

1

Aanleiding

Op 5 november heeft de Europese Commissie (EC) het Sustainable Transport Investment Plan (STIP) gepubliceerd¹. Dit is een niet-wetgevend voorstel waarin maatregelen en instrumenten zijn opgenomen om investeringen in hernieuwbare en koolstofarme brandstoffen voor de transportsector te stimuleren, met specifieke aandacht voor de lucht- en scheepvaart. Zoals gebruikelijk bij nieuwe Commissievoorstellen wordt hiervoor namens het kabinet een BNC-fiche² opgesteld voor de Tweede Kamer.

Vanwege de nadruk op de lucht- en scheepvaart is het DG Luchtvaart en Maritieme Zaken, specifiek de afdeling Duurzame Luchtvaart, van IenW penvoerder. Het BNC-fiche is interdepartementaal afgestemd met de ministeries van Algemene Zaken, Economische Zaken, Financiën, Infrastructuur en Waterstaat, en Klimaat en Groene Groei.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd om in te stemmen met het inbrengen van het BNC-fiche in de ambtelijke voorportalen en in de ministerraad van 13 december, waarna het wordt verstuurd aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

Essentie van het STIP

Het STIP en de daarin voorgestelde maatregelen sluiten aan bij *Fit for 55*, het pakket aan regelgeving en instrumenten waarmee de EU in 2030 wil komen tot 55% reductie van de CO₂-uitstoot t.o.v. 1990. Hieronder vallen onder andere het emissiehandelssysteem EU ETS, de Richtlijn hernieuwbare energie (RED), de bijmengverplichting voor duurzame luchtvaartbrandstoffen (ReFuelEU Aviation) en de verordening voor broeikasgasreductie in de scheepvaart (FuelEU Maritime). Bij ReFuelEU Aviation en FuelEU Maritime ligt de focus op vraagcreatie – bij het STIP ligt de focus op het stimuleren van productie en dus op aanbodcreatie.

¹ [Sustainable transport investment plan - Mobility and Transport](#)

² Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen

Het STIP bestaat grotendeels uit bestaande Europese financieringsinstrumenten, zoals het EU Innovation Fund, de programma's InvestEU³ en Horizon Europe. Deze instrumenten onder het STIP hebben een totale financiële waarde van EUR2,9 miljard. Daarnaast is in het plan opgenomen om een *e-SAF Early Movers Coalition* en een pilot voor investeringen in synthetische kerosine (e-SAF) op te zetten. Het totale beoogde budget voor deze pilot is €500 miljoen. Nederland is samen met andere lidstaten gevraagd hier een financiële bijdrage aan te leveren. Het voorstel is om positief te reageren op deelname aan deze coalitie. Daarbij wordt aangegeven dat Nederland zich in deze fase niet kan committeren aan een financiële bijdrage, maar wel kan optreden als kennispartner. Hier heeft u separaat een beslisnota voor ontvangen⁴. De instrumenten onder het STIP zijn verder uitgewerkt in de toelichting.

Datum

25 november 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/290514

Opgesteld door

DG Luchtvaart en Maritieme Zaken

Dir. Luchtvaart

Afdeling Duurzame Luchtvaart

Aan

Minister

Bijlage(n)

1

In het STIP zijn de volgende drie pijlers nader uitgewerkt:

1. **Een langdurig wetgevend kader** voor de energietransitie en technologische ontwikkeling in de lucht- en scheepvaart;
2. **Aanzetten tot investeringen**, aansluitend bij reeds bestaande (Europese) financiële mechanismes en beleidskaders en voorstellen voor nieuwe instrumenten;
3. **Strategische partnerschappen en mondiale samenwerking** om de productie van duurzame (scheepvaart)brandstoffen in derde landen te stimuleren, met aandacht voor mondiale afspraken.

Reactie op het STIP

Het voorstel is om via het BNC-fiche in algemene zin positief te reageren op de publicatie van het STIP. Nederland heeft eerder een reactie gegeven op de *call for evidence* (openbare consultatie) voor het STIP⁵. Hierover bent u reeds geïnformeerd via een nota ter informatie⁶. In die reactie is positief gereageerd op de totstandkoming van het STIP, en daarnaast heeft Nederland aangeboden om op te treden als kennispartner.

Op het gebied van de eerste pijler, een langdurig wetgevend kader, wordt in het BNC-fiche aandacht gevraagd voor thema's waar aanvullend Europees beleid wenselijk is: de inzet van geavanceerde biograndstoffen, en de verduurzaming van de binnenvaart. De EC heeft in het STIP aangekondigd dat het in 2026 onderzoek doet naar mogelijke aanpassingen in de regelgeving die bijdragen aan de inzet van hernieuwbare brandstoffen in de binnenvaart. Het voorstel is om deze stap te steunen.

Binnen de tweede pijler, het aanzetten tot investeringen, is het voorstel om in het fiche steun uit te spreken voor het opzetten van de eerder genoemde *e-SAF Early Movers Coalition*, waarbij Nederland in eerste instantie als kennispartner optreedt zonder vooraf toegezegde financiering. Ook wordt aangegeven dat Nederland een goed werkende Uniedatabank (UDB) noodzakelijk acht voor rapportages van duurzame brandstoffen, en het scheppen van een efficiënte brandstofmarkt voor zowel lucht- als scheepvaartbrandstoffen om de beschikbaarheid in Europa en

³ [InvestEU - InvestEU - European Union](#)

⁴ IENW/BSK-2025/287560

⁵ [Reactie namens Nederland op de call for evidence voor het Sustainable Transport Investment Plan](#)

⁶ IENW/BSK-2025/239492

Nederland te verbeteren. Wel is het voorstel om in het BNC-fiche een oproep te doen richting de EC om korte termijn helderheid te geven over het voortzetten van de *SAF allowances* onder het EU ETS, en om gericht aan de slag te gaan om financieringsinstrumenten beter te laten aansluiten bij de marktbehoeften. Hierbij is het mede van belang dat er zekerheid wordt geboden voor de langere termijn en dat de doorlooptijden van de instrumenten hierin kunnen voorzien. Dit zal IenW ook in de reguliere gesprekken met de EC naar voren brengen.

In reactie op de derde pijler wordt onder meer steun uitgesproken voor de verhoogde monitoring van de EC om wereldwijd eerlijke en transparante handel in brandstoffen na te streven. Vanwege de economische en geopolitieke belangen van deze industrie voor Nederland, is het namelijk van belang dat oneerlijke concurrentie en risico's op fraude worden voorkomen.

Krachtenveld

Met het bestaande petrochemische cluster, bestaande infrastructuur, de zee- en luchthavens, en een innovatief ecosysteem is Nederland goed gepositioneerd voor de productie, distributie en inzet van duurzame lucht- en scheepvaartbrandstoffen. Deze industrie is daarom van groot economisch belang. Bedrijven uit de luchtvaart-, scheepvaart- en brandstofsectoren vragen regelmatig aandacht voor ondersteunend beleid en financiering voor de verdere ontwikkeling van nieuwe productielocaties, zoals SAF-fabrieken. De sector reageert dan ook overwegend positief op de publicatie van het STIP.

Het ministerie van IenW staat al veelvuldig in contact met de sector over de nationale en Europese mogelijkheden voor financiering om de opschaling van SAF te stimuleren. Sectorpartijen uiten regelmatig hun zorgen over de barrières voor investeringen in nieuwe fabrieken, en de ontwikkeling van het vestigingsklimaat. Hierbij spelen met name de problemen rondom netcongestie en het verkrijgen van natuurvergunningen door de stikstofproblematiek een grote rol. Om de inzet van financiële middelen zoals onder het STIP optimaal te benutten en goede randvoorwaarden te scheppen, moeten hiervoor op nationaal niveau oplossingen worden gevonden.

De formele posities van andere lidstaten en het Europees Parlement ten opzichte van het STIP zijn nog niet bekend. Wel wordt de noodzaak voor duidelijk en langdurig beleid en stimuleringsmaatregelen voor de opschaling van duurzame brandstoffen breed gedragen.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing

Toelichting

Overzicht financieringsinstrumenten onder het STIP

Het STIP mobiliseert ten minste €2,9 miljard aan EU-instrumenten⁷ tot 2027. Dit bedrag komt grotendeels uit bestaande financieringsmiddelen:

- **EU Innovatiefonds:** De Commissie zal 4 e-SAF-projecten met €153 miljoen en 5 SMF⁸-projecten met 293 miljoen euro ondersteunen.

⁷ Dit wordt o.a. gedaan via InvestEU, het Innovatiefonds en Horizon Europe.

⁸ Sustainable Maritime Fuels

Datum

25 november 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/290514

Opgesteld door

DG Luchtvaart en Maritieme

Zaken

Dir. Luchtvaart

Afdeling Duurzame Luchtvaart

Aan

Minister

Bijlage(n)

1

- **Waterstofbank onder het Innovatiefonds:** De Commissie zal in december 2025 een *call* openen met een budget van €300 miljoen ten behoeve van de productie van SAF en SMF.
- **InvestEU:** De Commissie verwacht tot 2027 €2 miljard te mobiliseren voor duurzame brandstoffen onder InvestEU.
- **Horizon Europe:** €133 miljoen zal worden gemobiliseerd onder het nieuwe *SET Plan Flagship* en de volgende Horizon Europe-call voor 2026 om onderzoek te stimuleren. Deze projecten zullen zich richten op het verminderen van investeringsrisico's (*de-risking*) van duurzame brandstoftechnologieën en waardeketens op Europees en nationaal niveau.
- **e-SAF Early Movers Coalition** en het **pilot-project** om ten minste €500 miljoen vrij te maken vanuit nationale overheden voor de financiering van e-SAF-projecten via dubbelzijdige veilingen. Dit initiatief is nieuw en nog geen onderdeel van bestaande Europese instrumenten. De voor- en nadelen van een eventuele financiële bijdrage door Nederland aan de e-SAF pilot zullen in de komende periode ambtelijk verder uitgewerkt worden. Vooralsnog zijn in de begroting van IenW hiervoor geen middelen beschikbaar. Indien u besluit deel te nemen aan de e-SAF coalitie, zal vooraf duidelijk aangegeven worden dat het vanwege de demissionaire status van het kabinet lastig zal zijn op dit moment een financiële bijdrage te leveren.

Datum

25 november 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/290514

Opgesteld door

DG Luchtvaart en Maritieme Zaken

Dir.Luchtvaart

Afdeling Duurzame Luchtvaart

Aan

Minister

Bijlage(n)

1

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
01	BNC-fiche COM(2025)664 Sustainable Transport Investment Plan (STIP)	Het BNC-fiche met de reactie namens het kabinet op het STIP